

عباس بلقان آبادی، ۱۴۰۵

بررسی جرم‌شناختی علل وقوع جرایم مرتبط با اراضی دولتی و راهکارهای پیشگیری از آن

اراضی دولتی به عنوان یکی از دارایی‌های استراتژیک و سرمایه‌های ملی، همواره در معرض تهدیدات مختلفی از جمله تصرف غیرقانونی، تغییر کاربری، تخریب و بهره‌برداری غیرمجاز قرار دارند. بروز این جرایم نه تنها منجر به خسارات اقتصادی سنگین به بدنه دولت می‌شود، بلکه موجب اختلال در برنامه‌ریزی‌های عمرانی و توسعه پایدار کشور نیز می‌گردد. با وجود قوانین موجود، تداوم وقوع این جرایم نشان‌دهنده وجود شکاف‌های ساختاری، مدیریتی و اجتماعی است که نیاز به واکاوی از منظر جرم‌شناسی دارد. هدف اصلی این پژوهش، شناسایی و تحلیل علل و محرک‌های بروز جرایم مرتبط با اراضی دولتی از منظر جرم‌شناسی و ارائه راهکارهای جامع برای پیشگیری از آنهاست. این پژوهش در پی آن است تا مشخص کند چه عواملی (شخصیتی، محیطی، اقتصادی و ساختاری) باعث سوق دادن افراد به سمت تصرف یا تخریب اراضی دولتی می‌شود. این پژوهش با رویکرد توصیفی-تحلیلی و با استفاده از روش کتابخانه‌ای/اسنادی انجام شده است. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که وقوع جرایم اراضی دولتی ناشی از تلاقی چند عامل اصلی است. 1- عوامل ساختاری و مدیریتی: مانند ضعف در سیستم‌های پایش هوشمند اراضی، نبود مرزبندی‌های دقیق و خلأهای نظارتی در مناطق دورافتاده. 2- عوامل اقتصادی: بالا رفتن قیمت زمین و فشار ناشی از کمبود مسکن که منجر به ایجاد «فرصت‌های جرم» برای تصرف اراضی می‌شود. 3- عوامل حقوقی: پیچیدگی فرآیندهای اثبات مالکیت دولتی و طولانی بودن روند بازپس‌گیری اراضی تصرف شده. در نهایت، این پژوهش پیشنهاد می‌کند که برای پیشگیری از این جرایم، از رویکرد «امنیت هوشمند» به جای «امنیت سنتی» استفاده شود.

کلیدواژه‌ها: واژگان کلیدی: جرم‌شناسی، اراضی دولتی، تصرف غیرقانونی، پیشگیری از جرم، مدیریت منابع.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۲۹۷۰۹۴۲۹۸۶۹۶۲۱۰۴۷۱۶۳۵۵۹۲۲۸

تاریخ دفاع: ۱۴۰۵/۰۷/۱۳

رشته‌ی تحصیلی:

دانشکده:

استاد راهنما: دکتر سمیه خاتمی سبزواری

Thesis:

Criminological study of the causes of crimes related to government lands and strategies for their prevention

State lands, as one of the strategic assets and national capitals, are always exposed to various threats, including illegal seizure, change of use, destruction, and unauthorized exploitation. The occurrence of these crimes not only leads to heavy economic losses to the government, but also disrupts the country's development planning and sustainable development. Despite existing laws, the continued occurrence of these crimes indicates the existence of structural, managerial, and social gaps that need to be analyzed from a criminological perspective. The main goal of this research is to identify and analyze the causes and drivers of crimes related to state lands from a criminological perspective and to provide comprehensive solutions to prevent them. This research seeks to determine what factors (personality, environmental, economic, and structural) drive individuals to seize or destroy state lands. This research was conducted with a descriptive-analytical approach and using a library/documentary method. The research findings show that the occurrence of state land crimes is caused by the intersection of several main factors. 1- Structural and managerial factors: such as weaknesses in smart land monitoring systems, lack of precise demarcations, and regulatory gaps in remote areas. 2- Economic factors: Rising land prices and pressure from housing shortages, which lead to the creation of crime opportunities for land seizure. 3- Legal factors: The complexity of the processes for proving state ownership and the lengthy process of reclaiming seized lands. Finally, this research suggests that the smart security approach be used instead of traditional security to prevent these crimes.